

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

**«Η εφαρμογή των αναδομημένων
Αναλυτικών Προγραμμάτων»
ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

Εισηγήτριες:

**Δώρα Θεοδώρου Κωνσταντίνου (ΕΔΕ Μουσικής)
Δρ Μαρία Γεννάρη (Λειτουργός ΠΙ, Σύμβουλος Μουσικής)
Κωνσταντία Μιχαηλίδου (Λειτουργός ΠΙ)**

Λεμεσός, 12 Μαρτίου 2018

Τι γνωρίζω για τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος της Μουσικής στο σχολείο μου, από τις παρατηρήσεις μου ως διευθυντής/διευθύντρια;

Ιδεοθύελλα

Γενικός Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος της Μουσικής είναι η μουσική ανάπτυξη όλων των μαθητών και μαθητριών μέσα από εμπειρίες οι οποίες εδραιώνουν τις δεξιότητες, γνώσεις, στάσεις και συμπεριφορές τους, έτσι ώστε, με την ενεργητική συμμετοχή τους ως **ακροατές, εκτελεστές και συνθέτες**, να επικοινωνούν μέσω της μουσικής και να οικοδομήσουν μια δημιουργική διά βίου σχέση με αυτή.

Οι δείκτες επιτυχίας και επάρκειας αναπτύχθηκαν με βάση το **τρίπτυχο της μουσικής αγωγής:**

Ακρόαση

**Εκτέλεση
(φωνή, όργανα)**

**Αυτοσχεδιασμός/
Σύνθεση**

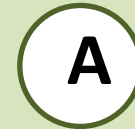

Προγραμματισμός Διδασκαλίας και δείκτες επιτυχίας και επάρκειας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ: Ανάπτυξη δεικτών επιτυχίας και επάρκειας

• **Ακρόαση**

Βαθμίδα 1 - Βαθμίδα 2 - Βαθμίδα 3

• **Εκτέλεση (Φωνή)**

Βαθμίδα 1 - Βαθμίδα 2 - Βαθμίδα 3

• **Εκτέλεση (Όργανα)**

Βαθμίδα 1 - Βαθμίδα 2 - Βαθμίδα 3

• **Αυτοσχεδιασμός-Σύνθεση**

Βαθμίδα 1 - Βαθμίδα 2 - Βαθμίδα 3

• **Γλωσσάρι**

• **Συνοπτικός πίνακας ρυθμικών αξιών**

Αντιστοιχία βαθμίδων-τάξεων

Βαθμίδα 1 Α' και Β' τάξεις

Βαθμίδα 2 Γ' και Δ' τάξεις

Βαθμίδα 3 Ε' και ΣΤ' τάξεις

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

ΑΚΡΟΑΣΗ	ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΦΩΝΗ)	ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΟΡΓΑΝΑ)	ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΘΕΣΗ
ΒΑΘΜΙΔΕΣ 1-3	ΒΑΘΜΙΔΕΣ 1-3	ΒΑΘΜΙΔΕΣ 1-3	ΒΑΘΜΙΔΕΣ 1-3
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ
<i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:</i>	<i>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:</i>
A1. Να αναπτύξουν βιωματικά και κιναισθητικά την ακουστική τους μνήμη και μουσική σκέψη (audiation) σε σχέση με τον ρυθμό και τη μελωδία.	ΕΦ1. Να τραγουδούν ορθά, ατομικά και σε ομάδες, ποικίλο ρεπερτόριο τραγουδιών.	ΕΟ1. Να παίζουν ήχους, ρυθμούς και μελωδίες επιδεικνύοντας ικανότητες σε βασικές τεχνικές εκτέλεσης, έλεγχο της ποιότητας του παραγόμενου ήχου και προσεκτικό χειρισμό του μουσικού εξοπλισμού.	ΑΣ1. Να πειραματίζονται με τον ήχο μέσα από πολυαισθητηριακές εμπειρίες.
A2. Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μουσική ακρόαση με ποικιλία τρόπων.	ΕΦ2. Να τραγουδούν με επίγνωση του ρόλου τους στο φωνητικό σύνολο.	ΕΟ2. Να εκτελούν με μουσικά όργανα τάξης* ενορχηστρώσεις συνοδεύοντας ρίμες, απλά τραγούδια και ορχηστρική μουσική με επίγνωση του ακροατηρίου και του ρόλου τους στο ορχηστρικό σύνολο. *βλ. ΕΟ1	ΑΣ2. Να αυτοσχεδιάζουν μουσική ατομικά και ομαδικά με τη φωνή, κρουστά σώματος, ηχογόνα αντικείμενα και μουσικά όργανα.
A3. Να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να συγκρίνουν μουσικές έννοιες μέσα από ακροάσεις, χρησιμοποιώντας μουσική ή άλλη συναφή ορολογία κατάλληλη για την ηλικία τους.	ΕΦ3. Να αξιολογούν την πρόοδο στις φωνητικές τους δεξιότητες.	ΕΟ3. Να αξιολογούν τις εκτελέσεις τους.	ΑΣ3. Να συνθέτουν μουσική ατομικά και ομαδικά, με τη φωνή, κρουστά σώματος, ηχογόνα αντικείμενα και μουσικά όργανα.
A4. Να περιγράφουν, να διακρίνουν, να αξιολογούν και να σχολιάζουν ακροάσεις.	ΕΦ4. Να εκτελούν με τη φωνή διαβάζοντας/αποκωδικοποιώντας σημειογραφία.	ΕΟ4. Να εκτελούν σε όργανα τάξης* απλές μελωδίες, τραγούδια και ρυθμούς διαβάζοντας/ αποκωδικοποιώντας σημειογραφία. *βλ. ΕΟ1	ΑΣ4. Να συνεργάζονται αποτελεσματικά κατά τον μουσικό αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση.
A5. Να επιδεικνύουν δεξιότητες καλού ακροατή.			ΑΣ5. Να παρουσιάζουν, να αναστοχάζονται γύρω από τις δημιουργικές τους εργασίες, να τις αξιολογούν και να τις βελτιώνουν.
A6. Να συνδέουν ακουστικά με οπτικά ερεθίσματα συμβατικής και μη-συμβατικής σημειογραφίας.			

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Γενικοί)
Μαθησιακά Αποτελέσματα

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί)
Μαθησιακά Αποτελέσματα

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Διδακτέα (ύλη):
Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις/Αξίες

ΑΚΡΟΑΣΗ

ΒΑΘΜΙΔΑ 1 (Α' - Β' Δημοτικού)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:	<i>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις/Αξίες</i>
Α1. Να αναπτύξουν βιωματικά και κιναισθητικά την ακουστική τους μνήμη και μουσική σκέψη (ευχρηστική) σε σχέση με τον ρυθμό και τη μελωδία.	Α1.1 Να διακρίνουν και να αποδίδουν κινητικά* τον παλμό και τα δυνατά και ασθενή μέρη του μέτρου. *βλ. Γνωστικά: Παράμετροι Κίνησης	Έμφαση και παλμός σε απλά, σύνθετα και μικτά μέτρα (2/4, 4/4, 3/4, 6/8, 7/8)

ΒΑΘΜΙΔΑ 1

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΟ1.3

- Κτύπημα με παλάμη/πίεση/κούνημα διατονικής καμπανούλας
- Ραβδόφωνα, γκλόγκενσπηλ, μεταλλόφωνα, ξυλόφωνα
 - Ένας επικρουστήρας: με το ένα χέρι, χαλαρό και ελαστικό κτύπημα στο κέντρο της ράβδου
 - Δύο επικρουστήρες: εναλλαγή χεριών για κτύπημα στο κέντρο της ράβδου
 - Δύο επικρουστήρες: δύο χέρια μαζί ταυτόχρονα, σε μπορντούν ή άλλη συνήχηση
- Απλές μελωδίες μικρής έκτασης με βηματική και περιορισμένη αλματική κίνηση, με έναν ή δύο επικρουστήρες

ΒΑΘΜΙΔΑ 2

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΟ1.3

- Δύο επικρουστήρες με γρήγορη εναλλαγή χεριών (κτύπημα στο κέντρο της ράβδου) και μετακίνηση στις διατονικές νότες από αριστερά στα δεξιά και το αντίθετο
- Δύο επικρουστήρες με τα δύο χέρια μαζί ταυτόχρονα, σε μπορντούν ή άλλη συνήχηση, και με μια μετατόπιση (π.χ. ΝΤΟ-ΣΟΛ /ΡΕ -ΣΟΛ)
- Προσανατολισμός στον χώρο του οργάνου – ακρίβεια στη ζητούμενη νότα
- Μελωδίες με δύο επικρουστήρες με βηματική και αλματική κίνηση στις διατονικές νότες
- Δύο επικρουστήρες με γρήγορη εναλλαγή χεριών σε τρέμολο
- Glissando (γκλισάντο)

ΒΑΘΜΙΔΑ 3

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΟ1.3

- Δύο επικρουστήρες με τα δύο χέρια μαζί ταυτόχρονα, σε μπορντούν ή άλλη συνήχηση, με δύο ή περισσότερες μετατοπίσεις
- Μελωδίες μεγαλύτερης έκτασης, με δύο επικρουστήρες, με κίνηση στις διατονικές και χρωματικές νότες
- Αρμονική συνοδεία με δύο επικρουστήρες με εναλλαγές χεριών
- Δύο επικρουστήρες με γρήγορη εναλλαγή χεριών σε τρέμολο

Γλωσσάρι

- Επεξηγούνται οι μουσικοί όροι που υπάρχουν στο κείμενο
- Αλφαβητική σειρά με βάση τους χαρακτήρες του ελληνικού και του λατινικού αλφαβήτου

Φ, F:

Forte: Δυνατά.

Fortissimo: πολύ δυνατά.

Φυσικοί ήχοι: είναι όλοι οι ήχοι (συμπεριλαμβανομένης και της ανθρώπινης φωνής) που παράγονται στη φύση ή από φυσικά φαινόμενα.

Χ:

Χάρτης ακρόασης: καταγραφή της πορείας κάποιων στοιχείων ενός μουσικού κομματιού (όργανα, δυναμική, διάρκεια ήχου, τονικό ύψος) με μη συμβατική σημειογραφία (εικόνες ή σχήματα).

Γενικές οδηγίες για προγραμματισμό στο μάθημα μουσικής

- Στις Α΄ και Β΄ τάξεις εφαρμόζεται το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει στην ιστοσελίδα της Δημοτικής Εκπαίδευσης (και συνοδεύεται από τα σχετικά βιβλία διπλής όψης («Μουσική», «Τα τραγούδια μας»)).
- Στην Γ΄ τάξη εφαρμόζεται το εκπαιδευτικό υλικό που υπάρχει στην ιστοσελίδα Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- Ο προγραμματισμός του μαθήματος γίνεται σε ενότητες. Στο ΑΠ υπάρχουν πέντε θεματικές περιοχές από τις οποίες ο/η εκπαιδευτικός αντλεί στοιχεία για την ανάπτυξη ενοτήτων. Το θέμα κάθε ενότητας μπορεί να είναι μουσικό ή εξωμουσικό.
- Σε κάθε ενότητα αναπτύσσονται όλες οι δεξιότητες (ΑΚΡΟΑΣΗ, ΕΚΤΕΛΕΣΗ, ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΘΕΣΗ).
- Ο προγραμματισμός εργασίας γίνεται με βάση τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας.

Πού βρίσκεται το εκπαιδευτικό υλικό;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Διδακτικό Υλικό

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Βαθμίδα 1: Επίσημη Πρόταση

Βαθμίδα 1: Άλλες Προτάσεις

Βαθμίδα 2: Επίσημη Πρόταση

Βαθμίδα 2: Άλλες Προτάσεις

Βαθμίδα 3: Επίσημη Πρόταση

Βαθμίδα 3: Άλλες Προτάσεις

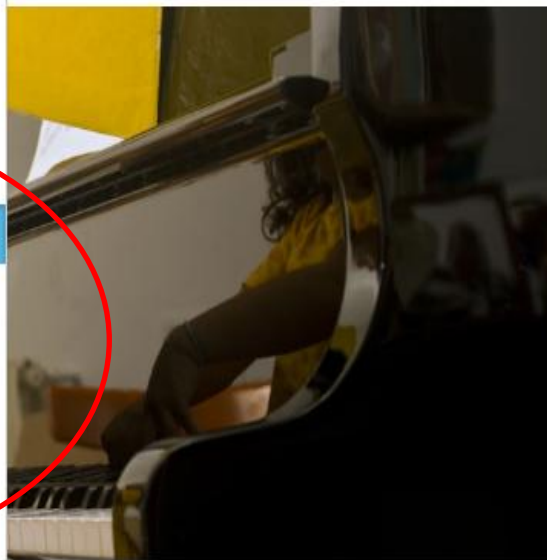
Όλες οι Βαθμίδες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Μουσικά Αρχεία - Παρτιτούρες

Εποπτικό Υλικό

Μέσα - Υλικά (Εξοπλισμός)

Οικοσελίδα

Καλωσορίσατε στον ιστότοπο

Ο ιστότοπος αυτός στόχο

ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ!

αφορά τους εκπαιδευτικούς μουσικούς που διδάσκουν

Αναλυτικό Πρόγραμμα

Αναλυτικό
Πρόγραμμα

Επερχόμενες Δραστηριότητες

28

Φεβ 28 8:15 - 11:00

ΔΙΚΤΥΟ ΕΔΕ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Μουσική

Υλικό

Δράσεις

Επιμόρφωση

Ενημέρωση

Ημερολόγιο

Επικοινωνία

Είσοδος

Αναζήτηση...

Οικοσελίδα / Υλικό / Βαθμίδα 2: Επίσημη Πρόταση

Βαθμίδα 2 - Επίσημη Πρόταση ΥΠΠ

Τάξη Γ΄

Θέμα	Αρχείο	Ημερομηνία
Ενότητα 1: Τα παιδιά...παίζει		24/09/2015
Ενότητα 2: Νότες στο...διάστημα		24/09/2015
Ενότητα 3: Ευχές μουσικές		24/09/2015

- en1g_fylla_ergasias_mathiti
- en1g_odigos_ekpaideutikou
- en1g_p1_all_lessons
- en1g_p2_les_toreadors
- en1g_partitoures

Το Υποστηρικτικό Υλικό θα είναι κλειδωμένο με κωδικό πρόσβασης που θα δίνεται στους εκπαιδευτικούς από τον/την διευθυντή/τρια. Ο κωδικός θα σταλεί αργότερα από το ΥΠΠ.

Προγραμματισμοί ενοτήτων

ΒΑΘΜΙΔΑ 2

Γ' ΤΑΞΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4 «Πέντε φίλοι κολλητοί»

Προγραμματισμός Ενότητας
Αριθμός μαθημάτων: 7x40'

ΑΚΡΟΑΣΗ				
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Γενικοί)	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Εξέτα) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υψη)	Δidασικά μέσα (Ακουστικά, Παραπομπές Φύλλα εργασίας κ.λπ.)	Αξιολόγηση
A1	A1.4 να ανακαλούν και να εκτελούν μελωδικά στοιχεία σε διάφορα μέτρα και τονικότητες με τη χρήση ουδέτερων συλλαβών α. με μέμνηση	Μελωδικά σχήματα με 3-4 νότες στην πεντατονική ντο Τύντομες μελωδικές-μέτρη τραγουδιών	επιτοπόγλωσσικ και άλλες μελωδικές ασκήσεις (βλ. Εκτέλεση-Φωνή)	
A2	A2.1 να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μουσική ακρόαση: α) εσπάζοντας σε μουσικές έννοιες β) χωρίς να εσπάζουν σε μουσικές έννοιες	μουσικές έννοιες: -τριμερής μορφή (ABA)-(επανάληψη) -γρήγορα (επανάληψη) -απαλά (επαν.) -αργά (αργ.) κίνηση-χαρός προφορικός λόγος	Mουσική Ravet: ελασημοόλο η βασίλισσα των παγόδων εάνθοι στο φεγγαρολουσμένο ποτάμι την άνοιξη-παραδοσική μουσική της Κίνας Αγγέλου/Τζαζ: εΜια μέρα στο Παρίσι	
A3	A3.3 να εσπάζουν σε έννοιες μορφής A3.3.1 να αναγνωρίζουν τη μορφή μουσικών ακροάσεων και να την αποδίδουν κνητικά A3.4 να εσπάζουν σε έννοιες χροιάς A3.4.3 να διακρίνουν τη χροιά πνευστών, κρουστών και εγχόρδων σε ακρόαση και να αναγνωρίζουν αντιπροσωπευτικά όργανα από τις τρεις οικογένειες οργάνων.	Ίδιο-διαφορετικό μουσικό μέτρο: Τριμερής μορφή (ABA) Εγχόρδα, πνευστά και κρουστά στην Κινέζικη παραδοσική μουσική Εγχόρδα τάξης (καθάρα, μαντολίνο, σικουλέλε) πάνο	Mουσική Ravet: ελασημοόλο η βασίλισσα των παγόδων εάνθοι στο φεγγαρολουσμένο ποτάμι την άνοιξη-παραδοσική μουσική της Κίνας θίντο Mουσική Ravet: ελασημοόλο η βασίλισσα των παγόδων Φύλλο εργασίας 1 βλ. Παραοσίση 1	
	A3.5 να εσπάζουν σε έννοιες οφής και αρμονίας A3.5.1 να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν διαφορετικά στρώματα σε μουσικά έργα	Μελωδικό αστιότο (≠ Μελωδία)	ετο τραγοόδι της πεντατονικής	Φύλλο αξολόγησης 1 (μελωδικό αστιότο)

Ενδεικτικό έντυπο προγραμματισμού ενότητας στο μάθημα Μουσικής

ΒΑΘΜΙΔΑ 2

**Γ' ΤΑΞΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ 5**

«Πέντε φίλοι κολλητοί: Κλίμακα η πεντατονική»

*Προγραμματισμός Ενότητας
Αριθμός μαθημάτων: 7Χ40'*

ΑΚΡΟΑΣΗ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Γενικοί)	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα εργασίας κ.λπ.)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
A1	A1.4 να ανακαλούν...			

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΦΩΝΗ)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Γενικοί)	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα εργασίας κ.λπ.)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΕΦ3	ΕΦ3.1 Να αξιολογούν...			

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΟΡΓΑΝΑ)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Γενικοί)	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες να...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα εργασίας κ.λπ.)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΕΟ1	ΕΟ1.4 να επιδεικνύουν ικανότητες...			

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΘΕΣΗ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Γενικοί)	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες να...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα εργασίας κ.λπ.)	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΑΣ1	ΑΣ1.2 να προβλέπουν...			

Διευκρινήσεις για τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας

- Τελειώνοντας την κάθε βαθμίδα ο/η κάθε μαθητής/ μαθήτρια θα πρέπει να επιτύχει σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο βαθμό, όλους τους δείκτες επιτυχίας της βαθμίδας.
- Εάν υπάρχουν ατομικές ή και γενικές ελλείψεις θα πρέπει ο/η εκπαιδευτικός να εντοπίσει ποιες ακριβώς είναι και να εφαρμόσει διαφοροποιημένη διδασκαλία ώστε να απαλειφθούν. Ίσως χρειαστεί να ανατρέξει στους δείκτες προηγούμενης βαθμίδας για να γίνει αυτό.
- Σε κάθε μια από τις δεξιότητες του τριπτύχου [Ακρόαση, Εκτέλεση (Φωνή), Εκτέλεση (Όργανα), Αυτοσχεδιασμός-Σύνθεση] οι δείκτες δεν είναι γραμμένοι εξελικτικά, οπότε δεν δείχνουν στάδια ανάπτυξης των μαθητών/τριών.
- Υπάρχει συνεχής επανάληψη των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας στη διδασκαλία μας τόσο από τη μια βαθμίδα στην άλλη, όσο και στην ίδια βαθμίδα αλλά και την ίδια τάξη. Από τη μια βαθμίδα στην άλλη όμως υπάρχει διαβαθμισμένη εξέλιξη. Διαφοροποιείται η ύλη και ο βαθμός δυσκολίας των δραστηριοτήτων.

Μεθοδολογία:

**Προγραμματισμός μαθήματος
και δείκτες επιτυχίας και επάρκειας**

«Δυναμικό Μοντέλο Αποτελεσματικής Διδασκαλίας» (Creemers & Κυριακίδης, 2008)

- Προσανατολισμός
- Δόμηση
- Υποβολή ερωτήσεων
- Ενεργοποίηση στρατηγικών μάθησης
- Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης (application) (π.χ. στη Σύνθεση)
- Αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-μαθητή/ μαθητή-μαθητή
- Διαχείριση διδακτικού χρόνου
- Αξιολόγηση του μαθητή

Αρχές που διέπουν τη μεθοδολογία του μαθήματος της Μουσικής

1. Βιωματική προσέγγιση
2. Άτυπες μαθησιακές πρακτικές
3. Συνεταιρική-Συνεργατική μάθηση
4. Διαθεματικές προσεγγίσεις
5. Διαφοροποίηση
6. Στρατηγικές μάθησης
7. Δεξιότητες Κριτικής και Δημιουργικής Σκέψης
8. Σχέδια εργασίας (project)

1. Βιωματική μάθηση

- Τι σημαίνει **Βιωματική μάθηση** στη μουσική; Το παιδί μαθαίνει «κάνοντας». Μαθαίνει μέσα από δραστηριότητες και μουσικές που του αρέσουν και του προκαλούν χαρά, συναισθηματική έκφραση και ευχαρίστηση. Ο εκπαιδευτικός μιλά ελάχιστα. Λειτουργεί ως μοντέλο μάθησης, καθοδηγεί και εμπνέει. Η επικοινωνία εκπαιδευτικού-παιδιού είναι κυρίως μουσική παρά λεκτική.
- Μάθηση σε πραγματικά περιβάλλοντα (π.χ. παρουσιάζω μία ενορχήστρωση στην ολομέλεια του σχολείου, σε μία φιλανθρωπική εκδήλωση κ.λπ.) ή προσομοιώσεις περιστάσεων πραγματικής μουσικής επικοινωνίας.
- Η γνώση **για** τη μουσική (*learning about music*) να επέλθει μέσα από το βίωμα δηλαδή **μέσα από** τη μουσική (*learning through music*). Ο ήχος έρχεται πριν από το σύμβολο (*sound before symbol*).

Παράδειγμα

Μαθαίνω για τη μουσική:

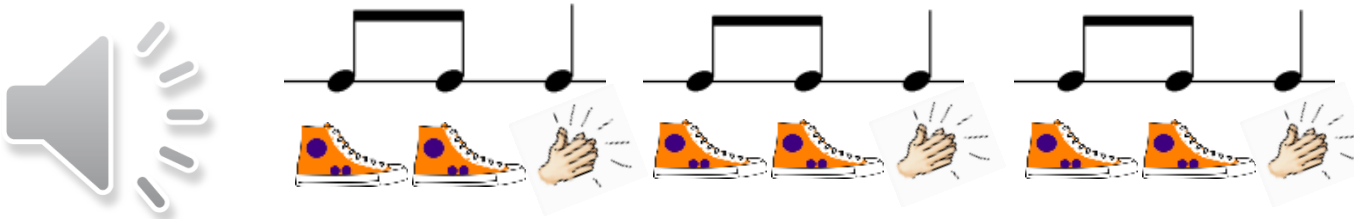
«Τι είναι ρυθμικό ή μελωδικό οστινάτο;»

Ρυθμικό οστινάτο είναι ένα ρυθμικό σχήμα που επαναλαμβάνεται συνεχώς σε ένα έργο ή μέρος του και συνοδεύει τα άλλα μέρη του έργου. Δημιουργεί ενδιαφέρον στην υφή του έργου.

Μελωδικό οστινάτο είναι ένα μελωδικό σχήμα που επαναλαμβάνεται συνεχώς σε ένα έργο και συνοδεύει τα άλλα μέρη του έργου. Δημιουργεί ενδιαφέρον στην αρμονία και στην υφή του έργου.

Μαθαίνω μέσα από τη μουσική:

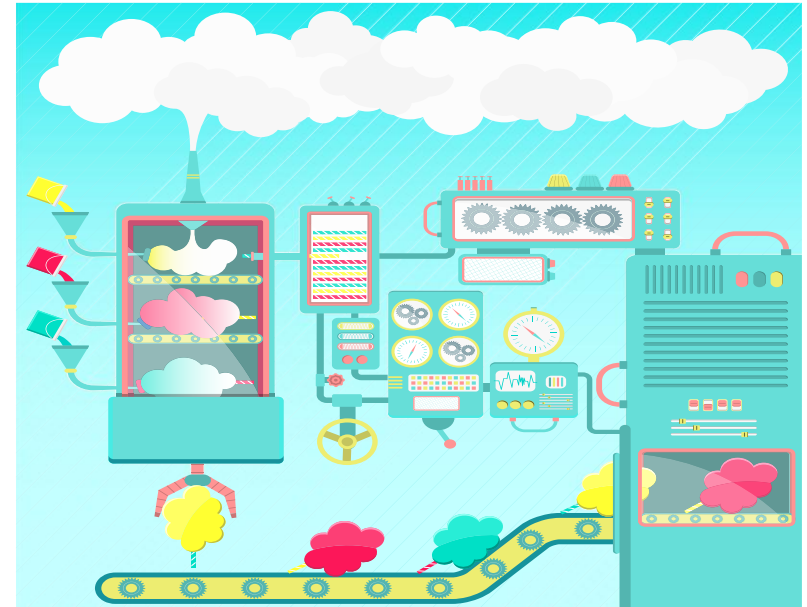
- Ακούω-Αναγνωρίζω: Άκουσε το γνωστό τραγούδι των Queen “We will rock you”. Τι σου κάνει εντύπωση σχετικά με τον ρυθμό;
- Εκτελώ-Εφαρμόζω: Πάιξε με κρουστά σώματος ή κρουστά το ρυθμικό σχήμα:

- Ακούω-Αναλύω: Τι συμβαίνει με αυτό το ρυθμικό σχήμα; Ποιο είναι το μοτίβο εδώ;
- Ακούω, θυμάμαι, αναλύω: Ακολούθησε σαν κατάσκοπος το ρυθμικό σχήμα που παίξαμε, καθώς ακούς το τραγούδι. Κράτησε το μολύβι σου ψηλά όσο το ακούς. Όταν σταματήσει κατέβασε το μολύβι. Τι παρατηρείς;
- Προβληματίζομαι-Καταλαβαίνω-Αξιολογώ κριτικά: «Τι θα γινόταν αν αυτό το ρυθμικό σχήμα που επαναλαμβάνεται ξαφνικά χανόταν; Θα ήταν το ίδιο το τραγούδι;»
- Εκτελώ-Εφαρμόζω-Συνεργάζομαι: Πάιξε την ενορχήστρωση του τραγουδιού «Heart and Soul» με τους συμμαθητές σου. Οι μισοί θα παίξουν το οστινάτο και οι άλλοι τη μελωδία στα μελωδικά κρουστά.

- Εμπνέομαι-
Οργανώνομαι-
Δημιουργώ:

Δείτε το βίντεο. Περιγράψτε τι συμβαίνει με το Ρομπότ. Φτιάξτε στην ομάδα σας μουσική με μελωδικά και ρυθμικά οστινάτι για μία φανταστική μηχανή.

- Ελέγγω-Αξιολογώ την
εργασία μου:

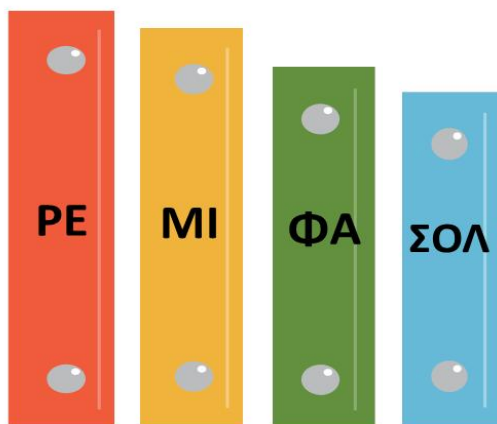
- Είχε η σύνθεσή μας μελωδικά και ρυθμικά οστινάτι;
- Πώς θα μπορούσαν αυτά να είναι καλύτερα;
- Πώς θα ήταν η σύνθεσή μας χωρίς τα μελωδικά και ρυθμικά οστινάτι;

2. Άτυπες μαθησιακές πρακτικές

- Το παιδί μαθαίνει «με το αυτί», όπως οι παραδοσιακοί ή οι ποπ καλλιτέχνες, μέσα από μουσικές που του αρέσουν και που του προκαλούν ευχαρίστηση.

Μουσικό πρόβλημα

Πρώτη νότα

Εγώ και οι φίλοι μου ανακαλύψαμε τις νότες που χρησιμοποίησε ο συνθέτης Βαγγέλης Παπαθανασίου για να παίξει τη μελωδία του «Άλφα»!
Μπορείτε να βάλετε τις νότες σε σωστή σειρά και με σωστό ρυθμό για να παίξετε τη μελωδία; Εμείς το καταφέραμε!

Βαγγέλης Παπαθανασίου
“Alpha”

2. Άτυπες μαθησιακές πρακτικές (Green, 2008)

- Οι μαθητές στις μεγάλες τάξεις (Ε' και Στ') μαθαίνουν μέσα από μουσικές που επιλέγουν οι ίδιοι, σε ομάδες φιλίας.
- Συνδιερεύνηση-Αλληλεπίδραση
- Ο/η εκπαιδευτικός είναι απλά υποστηρικτής και παρεμβαίνει στην περίπτωση που ζητηθεί.

3. Διαθεματικές προσεγγίσεις

Παραδείγματα:

- «Κυλάνε, γυρνάνε και δεν σταματάνε-Ο κύκλος του νερού»/ «Νότες στο ... διάστημα» (Επιστήμη-Οικολογία και Περιβάλλον)
- «Ελέφαντες ξυπνούν» («Έλμερ»/ «Μα πού πήγαν οι φίλοι μου;» (Αγωγή Ζωής: Διαφορετικότητα/Φιλία)
- «Τα παιδιά ... παίζει» (Αγωγή Ζωής: Δικαιώματα του παιδιού-Δικαίωμα στο παιχνίδι)
- «Κινέζικος δράκος» (Γεωγραφία)
- «Μουσικά παραμύθια» (Λογοτεχνία-Γλώσσα)

4. Συνεταιρική/Συνεργατική μάθηση:

- **Το παιδί μαθαίνει στον κύκλο:** να παρακολουθεί, να δίνει, να συντονίζεται, να έχει αυτοέλεγχο.
- **Το παιδί μαθαίνει με τον/τη διπλανό/ή του:** να δημιουργεί με κάποιον άλλον, να συζητά χαμηλόφωνα, να μπορεί να καταλάβει και να διδάξει κάτι σε άλλον.

Π.χ. Πειραμάτισου με τον /τη διπλανό/ή σου για να βρεις πόσους διαφορετικούς ήχους παράγουν τα πλαστικά ποτήρια που κρατάτε. Μετά φτιάξτε μαζί ένα ρυθμικό παιχνίδι με τα ποτηράκια όπως αυτό που είδαμε στο βίντεο. Πρέπει να κάνετε και οι δύο τις ίδιες κινήσεις και ήχους ταυτόχρονα. Διδάξτε ο ένας τον άλλον.

https://www.youtube.com/watch?v=6y1aOg_UO_A

- **Το παιδί μαθαίνει στην ομάδα:** Να οργανώνεται για να λύσει ένα μουσικό πρόβλημα, να αναλαμβάνει ρόλους, να διαχειρίζεται τον χρόνο της πρόβας, να διαχειρίζεται το άγχος της παράστασης, να διαχειρίζεται τα επίπεδα του θορύβου κατά τη δημιουργική εργασία και να επικοινωνεί με εναλλακτικούς τρόπους με τα μέλη της ομάδας, να εκφράζει διαφωνία με επιχειρήματα, να βρίσκει λύσεις, να οργανώνεται μεγαλόφωνα ή με άλλους τρόπους κ.λπ.

5. Διαφοροποίηση στη μουσική μάθηση

- Αναγνώριση σκοπού του μαθήματος, των πυρηνικών, προαπαιτούμενων και μετασχηματιστικών γνώσεων.
- Αναγνώριση διαφορετικών τύπων νοημοσύνης και διαφορετικών στυλ μάθησης
- Τρία επίπεδα ετοιμότητας (αδύνατοι, μέτριοι, ταλαντούχοι)
- Προσωπική βιογραφία και ενδιαφέροντα (π.χ. ένας μαθητής της ειδικής μονάδας που μπορεί να θεωρείται γενικά αδύνατος μπορεί στη μουσική να είναι ταλέντο)

6. Στρατηγικές μάθησης

- Μοντελοποίηση: Ο εκπαιδευτικός ως μοντέλο, ο συμμαθητής/τρια ως μοντέλο, μουσικοί που θαυμάζουμε ως μοντέλα
- Μάθηση με συνομήλικους (peer learning)
- Μαθαίνω «με το αυτί»
- Πρόβα (μόνοι ή με άλλους)
- Διαγράμματα-Ιδεοθύελλες
- Αναστοχαστικά ημερολόγια
- Αναφέρονται στους διαφορετικούς τύπους μάθησης-Πολλαπλές νοημοσύνες
- Σκέψου-Μοιράσου-Ανακοίνωσε (Think-Pair-Share)

Παράδειγμα: Πολλαπλές νοημοσύνες

- **Μουσική:** Άκουσε..., Παίξε/τραγουδήσε..., Δημιούργησε ... κάτι που έχει σχέση με το ρυθμικό και μελωδικό οστινάτο.
- **Διαπροσωπική:** Οργάνωσε την ομάδα σου για να φτιάξετε ένα ρυθμικό και ένα μελωδικό οστινάτο που να ακούγονται ωραία μαζί.
- **Ενδοπροσωπική:** Πάρε λίγο χρόνο και χώρο για να σκεφτείς και να δοκιμάσεις ένα μελωδικό οστινάτο. Μετά γύρισε στην ομάδα σου παίξε το και συζήτησέ το με τους άλλους.
- **Γλωσσική:** Φτιάξε ένα ρυθμικό οστινάτο με λέξεις. Δοκίμασε διάφορα μέχρι να βρεις το πιο ενδιαφέρον με τις πιο ενδιαφέρουσες λέξεις.
- **Κινησθητική:** Με τα παιδιά της ομάδας σου, φτιάξετε ένα οστινάτο με κίνηση στα χέρια, στα πόδια, στο κεφάλι και με όλο το σώμα.
- **Φυσιολατρική:** Βγες έξω στη φύση και βρες ρυθμικά και μελωδικά οστινάτι και αν μπορείς ηχογράφησέ τα. Ποια από αυτά τα δημιουργεί ο άνθρωπος; Ποια τα δημιουργήσε η φύση;
- **Οπτική-Χωρική:** Ζωγράφισε με σχήματα τη σύνθεση της ομάδας σου έτσι που να φαίνεται σε ποιο σημείο θέλετε κάποιος να παίξει ένα οστινάτο και πώς θα ακουστεί αυτό.
- **Μαθηματική:** Ποιο από τα πιο κάτω σχήματα μπορεί να παρουσιάζει ένα οστινάτο;

6. Δημιουργικές διεργασίες- Διαδικασίες αποκλίνουσας σκέψης

Ισχύουν για όλους τους τομείς των ανθρώπινων επιτευγμάτων

- μίμηση
- επανάληψη
- επέκταση
- αντίθεση
- αντιστροφή/αναστροφή
- αλλαγή χρήσης
- προσαρμογή
- αντικατάσταση
- τροποποίηση-παραλλαγή
- δόμηση-αποδόμηση (μεγέθυνση-σμίκρυνση/πρόσθεση-αφαίρεση και παύση)
- συνδυασμός
- πολυεπίπεδος συνδυασμός
- αναδιευθέτηση-επαναδιοργάνωση

7. Μέθοδος project

Παραδείγματα:

- Συνεργαστείτε με μία γυναίκα συνθέτρια και συνθέστε ένα έργο μαζί της. Παρουσιάστε το σε μία συναυλία με μαθητές από άλλα σχολεία. Κρατήστε αναστοχαστικό ημερολόγιο.
- Στα πλαίσια του προγράμματος *Litter Less* φτιάξτε μία σύνθεση που προβληματίζει τους συμμαθητές σας για την έλλειψη του νερού. Χρησιμοποιήστε σε αυτήν άχρηστα υλικά με δημιουργικούς τρόπους.

Παρουσιάσεις σε σχολικές γιορτές

- Δείκτης ΕΟ2.2:
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να εκτελούν μαζί με άλλους στην τάξη και σε φιλικά ακροατήρια με επίγνωση του ρόλου του μαέστρου και του ρόλου τους στο ορχηστρικό σύνολο.
- Πότε αυτό αποβαίνει εις βάρος του Αναλυτικού Προγράμματος;

Μία Β΄ τάξη Δημοτικού σε σχολείο της υπαίθρου παρουσιάζει ένα τραγούδι σε εθνική επέτειο. Η εκπαιδευτικός αξιοποίησε μόνο τον χρόνο του μαθήματος για τις πρόβες χωρίς να διακόψει τη ροή του αναλυτικού προγράμματος.

Οργάνωση εργαστηρίου Μουσικής

Γενική διάταξη εργαστηρίου Μουσικής (1)

Χώρος για εξάσκηση
στα μελωδικά κρουστά

Βάθρα για
χορωδία

Εποπτικά μέσα
για μακροπρόθεσμους
στόχους

Χώρος για κίνηση

Διάταξη για εργασία σε ομάδες

Ομάδα 1

Ομάδα 2

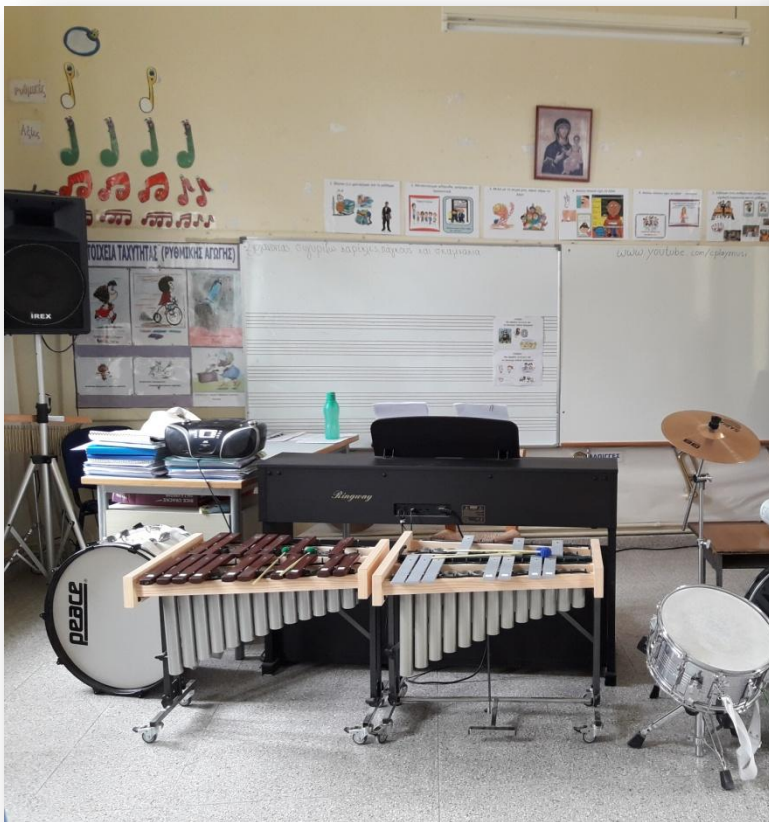
Ομάδα 3

Γενική διάταξη εργαστηρίου Μουσικής (2)

Γενική διάταξη εργαστηρίου Μουσικής (3)

Αξιολόγηση μαθητή/τριας και δείκτες επιτυχίας και επάρκειας

Αξιολόγηση

- Κλίμακα ελέγχου , checklist
- Ανεκδοτική καταγραφή
- Συνέντευξη
- Κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων/rubrics
- Ημερολόγιο (journal)
- Φωτογραφίες
- Βιντεογραφίες
- Ηχογραφίες
- Φύλλα αξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης
- Εννοιολογικοί χάρτες (concept maps)
- Φάκελος επιτευγμάτων (portfolios)

Παράδειγμα 2 - Βιντεογραφήσεις+Τήρηση φάκελου επιτευγμάτων Δ' τάξη: Αξιολόγηση σε αυτοσχεδιασμό στην κλίμακα Ντο Μείζονα βάσει κριτηρίων

2_11_16_Η_ΔΙΚΗ_ΜΟΥ_ΜΕΛΩΔΙΑ_ΣΤΗ_ΝΤΟ_ΜΕ_ΕΠΑ_ΝΑΛΗΨΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΑ

ΑΝΤΡΕΑΣ

ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ

ΒΙΚΥ

ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΛΕΑΝΑ

ΖΗΣΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ

ΝΙΚΟΛΑΣ

ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

ΡΙΑΤ

ΣΤΑΥΡΙΑΝΑ

ΧΡΙΣΤΟΣ

Παράδειγμα 3 - Φωτογραφίες

Ομαδικός αυτοσχεδιασμός με θέμα «Χορός της βροχής» σε ενότητα για τη μουσική της Αφρικής

Ομαδικός αυτοσχεδιασμός σε στρώματα με ρυθμούς μπάντας, με άχρηστα υλικά

Πειραματισμός σε ομάδες για σύνθεση μελωδίας στη Ντο+ και συνοδεία της με τη συγχορδία Ντο+

Μελέτη περίπτωσης

